

Δραστηριότητα 10.1: Σχεδιασμός Φάσης Γνωστικής και Ψυχολογικής Προετοιμασίας: «Ανιχνεύω – Κινητοποιώ – Προσανατολίζω»

Σκοπός της Δραστηριότητας

Η δραστηριότητα αποσκοπεί στο να κατανοήσουν οι επιμορφούμενοι ότι η φάση ψυχολογικής και γνωστικής προετοιμασίας δεν αποτελεί απλή «εισαγωγή», αλλά κρίσιμο παιδαγωγικό στάδιο που:

- ενεργοποιεί τα προϋπάρχοντα γνωστικά σχήματα,
- ανιχνεύει ιδέες, αναπαραστάσεις και γνωστικά εμπόδια,
- δημιουργεί εσωτερικό κίνητρο μάθησης,
- προσανατολίζει ως προς τους στόχους και τη μαθησιακή πορεία,
- θέτει τις βάσεις για εννοιολογική αλλαγή.

Η δραστηριότητα είναι συνεργατική ώστε οι επιμορφούμενοι να βιώσουν τη συλλογική διαπραγμάτευση σχεδιαστικών αποφάσεων.

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

1. Διακρίνουν τις επιμέρους λειτουργίες της φάσης προετοιμασίας.
2. Σχεδιάζουν δραστηριότητα ανίχνευσης πρότερων γνώσεων.
3. Επιλέγουν κατάλληλη διδακτική/μαθησιακή στρατηγική για τη φάση αυτή.
4. Τεκμηριώνουν την επιλογή ψηφιακού περιβάλλοντος με βάση τις προσφερόμενες δυνατότητες (affordances).
5. Αναλύουν τη γνωστική λειτουργία που ενεργοποιείται.

Μορφή Δραστηριότητας

Συνεργατική εργασία σε ομάδες 3–4 ατόμων

Βήματα Υλοποίησης

Βήμα 1: Επιλογή Γνωστικού Αντικειμένου

Κάθε ομάδα επιλέγει ελεύθερα γνωστικό αντικείμενο, ηλικιακό επίπεδο και διδακτική ενότητα. Συζητούν μεταξύ τους ποιες είναι οι πρότερες γνώσεις που πρέπει να διαθέτουν οι μαθητές, ποιες είναι πιθανές πρότερες ιδέες των μαθητών, ποια πιθανά γνωστικά εμπόδια μπορεί να εμφανιστούν.

Βήμα 2: Σχεδιασμός Δραστηριότητας Προετοιμασίας

Η ομάδα σχεδιάζει δραστηριότητα που να περιλαμβάνει στοιχείο κινητοποίησης (αφόρμηση), μηχανισμό ανίχνευσης πρότερων γνώσεων, ιδεών, αναπαραστάσεων, σαφή αναφορά στον σκοπό του μαθήματος, κλίμα ασφάλειας και ενεργοποίησης.

Η ομάδα πρέπει να δηλώσει ποια διδακτική στρατηγική χρησιμοποιούν (π.χ. διαλογική, διερευνητική, εκθετική), ποια μαθησιακή στρατηγική αναμένουν να ενεργοποιηθεί (π.χ. ανάκληση, σύγκριση, διατύπωση υποθέσεων).

Βήμα 3: Επιλογή Ψηφιακού Περιβάλλοντος

Η ομάδα επιλέγει ψηφιακό εργαλείο που υποστηρίζει την ορατότητα των ιδεών, διευκολύνει συλλογική διαπραγμάτευση, λειτουργεί ως πιθανό γνωστικό εργαλείο (όχι απλώς μέσο παρουσίασης). Στη συνέχεια τεκμηριώνει ποια προσφερόμενη δυνατότητα (affordance) αξιοποιείται και τι δεν θα μπορούσε να γίνει το ίδιο αποτελεσματικά χωρίς το εργαλείο.

Βήμα 4: Γνωστική Ανάλυση

Η ομάδα καταγράφει ποια γνωστική λειτουργία ενεργοποιείται; (π.χ. ενεργοποίηση σχημάτων; γνωστική σύγκρουση; μεταγνωστική επίγνωση; κλπ.). Πώς η δραστηριότητα συνδέεται με την επόμενη φάση (οικοδόμηση);

Βήμα 5: Παρουσίαση & Ανατροφοδότηση

Κάθε ομάδα παρουσιάζει στο φόρουμ τον σχεδιασμό της και την τεκμηρίωση επιλογών. Οι υπόλοιπες ομάδες εντοπίζουν δυνατά σημεία, προτείνουν βελτιώσεις και εξετάζουν αν επιτυγχάνεται παιδαγωγική ευθυγράμμιση.

Παραδοτέο

Δομημένο κείμενο 400-500 σελίδων που περιλαμβάνει Γνωστικό αντικείμενο, Περιγραφή δραστηριότητας, Διδακτική και μαθησιακή στρατηγική, Ψηφιακό εργαλείο & προσφερόμενες δυνατότητες.